

Del fracàs a l'esperança

Guió de la xerrada de Setmana Santa

QUIM CERVERA

(AMB LA COL·LABORACIÓ DE CARME GOMÀ, ZONA MONTSERRAT, D'ALBERT MARÍN, ZONA BAIX LLOBREGAT, I FRANCESC PORRET, ZONA SANT ANDREU-SAGRERA)

1. ELS NOSTRES FRACASSOS

● Fracassos personals

◦ Malalties físiques, psíquiques, espirituals... Costa entomar una malaltia, una operació, i l'entorn del malalt se sent impotent, desanimat, fracassat, no sap què fer...

◦ Sensació de fragilitat, que som poca cosa.

◦ Tenim la sensació que la vida és com una carrera d'obstacles que hem d'anar saltant i no és fàcil. Hi ha obstacles més durs.

◦ Les nostres incoherències grosses i petites, que a vegades es perceben com una cosa bona.

◦ Sovint cerquem culpables, projectant el mal fora de nosaltres (en altres, en institucions...) o ens fem culpables exageradament, fent-nos mal, i somatitzant els fracassos.

◦ Costa poc carregar les culpes a Déu.

◦ Un fracàs ens pot allunyar de Déu, o ens hi pot acostar i comprendre'l més, purificar la nostra imatge de Déu, que no és Déu.

● Fracassos del nostre entorn immediat

◦ Qualsevol pèrdua es pot viure com un fracàs: pèrdua d'una persona estimada, pèrdua de la capacitat física, psíquica, pèrdua de la capacitat adquisitiva, d'un determinat ritme de vida, nivell de consum...

◦ L'atur, la precarietat, el treball en negre, l'economia submergida.

◦ No observem que es constitueixin associacions d'aturats com en altres èpoques. Estem més parats?

◦ Apareix xenofòbia, racisme envers els immigrants dins la nostra mateixa classe obrera.

◦ La droga en els nostres fills, que fa estralls.

◦ Les dificultats d'educar els fills, de posar límits, de vincular-los a la societat, massa sobreprotecció... Els fills no surten com un vol en els valors que els mouen, en la fe... (fracàs?).

◦ El fracàs escolar.

◦ Joves que estudien allò que els és la seva vocació però no troben feina del que han estudiat.

◦ Carreres que tenen més sortides que altres (discriminació?).

◦ La dona continua fent doble (o triple) jornada i cobra menys que els homes. No aconseguim la conciliació família-feina, ni una distribució més equitativa del temps.

◦ Fracassos emocionals: separacions a vegades difícils, agressives, divorcis que

afecten els fills, dificultats de trobar la parella adequada per part dels joves, dificultats de convivència, poca maduresa, por al compromís, costa establir una parella ("usar y tirar").

• Fracassos col·lectius com a classe obrera

◦ Decepció dels sindicats o impotència davant la crisi. No saber quines són les propostes, les mobilitzacions, les utopies, les estratègies i les alternatives a fer.

◦ Fracàs en les darreres mobilitzacions.

◦ Amb la crisi la classe obrera, i dins d'ella els immigrants –els del quart món estan molts més desvalguts–, perd conquestes socials...

◦ Les retallades socials.

◦ Conquestes fetes que s'han perdut.

◦ Polítiques socials, laborals i econòmiques que s'han portat molt malament i han perjudicat els treballadors/es.

◦ La societat fonamentada en el consumisme (una peça més del sistema), en treballar i gastar, i a sobre et diuen en què t'has de gastar els diners.

◦ Manipulació, desinformació, domini de les consciències i dels comportaments... On és la llibertat de les persones i dels pobles?

◦ No es troben formes alternatives al capitalisme global imperant. L'esquerra va perduda, o solament gestiona el capitalisme.

◦ Han fet desaparèixer signes del nostre moviment obrer: La Maquinista a Sant Andreu, fàbriques al Poblenou...

◦ Decepció i desafecció de la política.

◦ Costa trobar nous camins sociopolítics atractius, mobilitzadors...

◦ Moltes dificultats en l'encaix de Catalunya a l'Estat espanyol (federalisme?, independència?, l'Estatut sentenciat...).

◦ Les revoltes del món àrab on aniran? No produiran una decepció? No seran un fracàs per a aquests pobles, segons qui domini el procés? No serà un fracàs per a la democràcia? Com es resol el dilema que tenim: no a les dictadures i no a les guerres?

◦ Es continuen començant i continuant guerres, gastant molts diners, quan hi ha tanta gent que necessita tant del més bàsic per viure.

◦ El tsunami del Japó, on la natura "es rebel·la" i ens "fa abaixar el cap", i totes les conseqüències en el pla nuclear, es pot viure com un fracàs de la ciència, la tècnica, d'un tipus d'energies, del progrés...

● Fracassos eclesials

◦ Del Concili Vaticà II ençà hem anat enrere, sembla que no hagi servit.

◦ Les conclusions vinculants del Concili Tarraconense no es porten a terme. No hi ha ni lideratge, ni consciència catalana d'església.

◦ Estem supeditats a una Conferència Episcopal Espanyola de caire integrista.

◦ L'Església té moltes dificultats per adaptar-se a una societat laica, democràtica, plural.

◦ Li costa acceptar (fa el dol) que no ha de manar ni influir.

◦ Troba moltes dificultats per obrir espais per dialogar entre les diferents posicions dins l'església i acceptar que és plural.

◦ Les jerarquies estan molt condicionades per la ultradreta.

◦ Li costa habitar-se a la participació a tots nivells (acció, tasques, funcions, decisions, govern...) dels laics i laiques i al treball en equip.

◦ Les dones continuen discriminades dins l'Església.

2. LES NOSTRES ESPERANCES

● Esperances personals

◦ Totes les conductes d'acompanyament, de respecte, de constància, de diàleg que hi ha arreu, són esperances per a nosaltres...

◦ Podem superar moltes coses. "Quan som febles som forts" (sant Pau).

◦ Valorar els elements de la vida diferentment que el consumisme: tenir una escala de valors en què el que és humà està per sobre del que és material, el treball per sobre del capital, i l'austeritat per sobre del malgastar, el servei a l'altre i sacrificar-se per l'altre (renunciar per donar vida) per sobre de l'instint egoista...

◦ La dona treu forces d'on sigui.

◦ La pregària personal que ens estimula, ens dóna confiança en nosaltres, en els altres, en Déu. Ell no ens deixa, ens és sempre fidel, i això fonamenta la nostra esperança. Amb la Vida, i l'Amor.

● **Esperances del nostre entorn immediat**

◦ Les dones a molts llocs del món a través dels microcrèdits estan aixecant les famílies.

◦ Les dones valoren molt la relació personal, el fet de ser humà amb tothom, la confiança, més que calcular i especular o filosofar i així fan xarxa, i afronten bé les circumstàncies de la vida d'una altra manera (les malalties, la mort, els problemes econòmics, emocionals, la política, la forma d'exercir el poder, les estratègies per conviure, per tirar endavant un projecte de forma pràctica...). Animen el grup, es comuniquen, promouen la solidaritat de la família, dels grups, resisteixen bé el embats, els fracassos, sempre cal continuar, seguir, esperar, i això ho contagien al seu entorn.

◦ L'esperit dels nostres avantpassats que ens acompanyen i als quals volem ser fidels en el seu compromís, escala de valors, fe...

● **Esperances col·lectives com a classe obrera**

◦ El respecte per l'altre i el sentit del col·lectiu, de sacrificar-se pels altres, que ens han donat com a lliçó els japonesos, cosa que els permet continuar com a poble, i seguir vivint.

◦ El fet de comprometre's col·lectivament per part de molts militants, grups, moviments... i la fidelitat a l'acció transformadora i al poble, a la classe obrera, de seguir lligat a uns col·lectius que s'estimen, donant-hi temps, aportació econòmica, dedicació, vocació,...

◦ Les iniciatives que hi ha a nivell popular: cooperatives, treball associat, comerç just, moviments alternatius per una altra globalització, els moviments ecologista, feminista, pacifista, pel tercer i quart món, ONG, moviments de la tercera edat, juvenils, de barris, ciutadans...

● **Esperances eclesials**

◦ Fer revisió de vida en els nostres grups, confrontar la vida amb l'evangeli, ens ajuda a esperar, a seguir en la vida...

◦ Veure com antics militants de l'ACO, o d'altres grups i moviments segueixen, no abandonen, que són referents importants per als més joves...

◦ Tots els intents que es donen en l'església de base (en escoles, parròquies, moviments...) de responsabilitat compartida, de treball en equip, de llenguatge atractiu i entenedor, de celebracions participades, de catequesis que van a fons en la vida de la gent, d'acció social envers els més necessitats de govern eclesial participatiu...

◦ La pregària comunitària, les celebracions...

3. ELS FRACASSOS DE JESÚS I ELS SEUS

● **Jesús**

◦ Rep la incomprensió dels parents, de molta gent del poble, de les autoritats...

◦ Jesús decideix pujar a Jerusalem, ciutat emmurallada, quan a Galilea s'hi trobava bé, i allà hi té la vida (per això després, ressuscitat, envia els deixebles allà). Li costa decidir-se però hi va perquè, si no, el seu missatge restaria reduït, diluït, no conegut i quan Pere se li interposa, li recrimina que no l'hi impedeixi ja que li ha costat molt decidir-se.

◦ Sent el fracàs pel que li ha de passar a ell, però també pel que pot passar als seus.

◦ Se'ns presenta molt proper quan es pot preguntar, com nosaltres ens podem preguntar sovint, si tot el que ha fet ha servit per a alguna cosa, si està fent el primo, si val la pena posar-se a la gola del llop, a punt que els sentenciïn; s'acaba tot aquí?, ha perdut el temps?, per a què ha servit tanta acció, gest, paraules,

predicació del Regne, tanta entrega per acabar així?

◦ Té al davant un pas que ell no vol, que no se l'ha buscat; per què?

● Els/les deixebles

◦ Es va covant el fracàs, i a Getsemaní ja es veu que els deixebles no segueixen, tenen por, fugen i abandonen Jesús.

◦ Les dones estan més a prop, segueixen...

◦ Pere el nega, per por, i perquè no pot entendre que el portin a matar, quan hauria de ser un líder triomfant.

◦ Judes el traïx, perquè no accepta que Jesús no esdevingui el líder Messies espectacular, guerrer desitjat.

◦ Els deixebles d'Emmaús denoten i representen la decepció total davant la mort de Jesús.

4. LES ESPERANCES DE JESÚS I ELS SEUS

● Jesús

◦ Jesús té una mirada sobre la vida, sobre les coses, sobre les persones, sobre els fets, que de forma sàvia, sap veure i donar importància al que la té, sap valorar les petites coses, accions, detalls (vídua pobra), els petits, els necessitats, el petit gest i ens ensenya que és allà on hi ha la vida, l'esperança.

◦ Jesús va a salvar la persona, avui molt poc important.

◦ Jesús perdona fins i tot en el moment de morir.

◦ Jesús va obrir un món que ningú havia obert i les dones es van obrir i ho van entendre, i es van alliberar, sanar.

◦ Jesús posa a les mans del Pare el seu Esperit, hi té confiança, esperança, malgrat tot el que s'observa vagi en contra.

● Els/les deixebles

◦ Els deixebles homes esperaven un líder polític, un defensor de la nació i religió jueva, una renovació del judaisme, un Messies triomfant...

◦ Les deixebles dones valoren les persones, com Jesús havia fet i les havia valorat a elles. Elles el miraven, l'acollien a casa, l'escoltaven, el mantienien i el servien (és el que Jesús va fer sempre i viu ens segueix fent). Ho van entendre perfectament i això ens és esperança per a nosaltres.

◦ Les dones tenen confiança que la "pedra" del sepulcre (de la mort, del mal) no és un impediment i es separa (ara i sempre). "Ja ens en sortirem", diuen les dones.

◦ Les dones tenen una missió per complir. Fan d'enllaç entre Jesús i els homes.

◦ Maria com a mare, "ho guardava tot en el seu cor", els fracassos, els detalls, les esperances, confiances, llums i ombres, la fidelitat, de la vida de Jesús i no l'abandona...

◦ Malgrat la mort, aquesta no pot tenir la darrera paraula, hi ha darrere la Vida.

◦ Fan el dol i apareixen les ganes de seguir Jesús, d'anar a Galilea, de repetir el seu camí, el senten viu dins seu...

◦ Experimenten la resurrecció, senten la força de l'Esperit en ells/elles.

◦ La insistència i la constància fidel de Déu, si tenim obertura i disponibilitat, si estem receptius, fa forat i entra en la nostra vida donant-nos energia, llum, força, esperança (com en Elies, Jonàs, Jeremies...).

5. PISTES PER AL TREBALL PERSONAL

1. Centreu-vos en un o dos fracassos viscuts.

2. Com els vaig entomar, afrontar?

3. Llegir el text dels deixebles d'Emmaús (Lc 24,13-35) per preguntar-se: com els deixebles van viure el fracàs i l'esperança?

Els deixebles d'Emmaús

Aquell mateix dia, dos dels deixebles feien camí cap a un poble anomenat Emmaús, que es trobava a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells de tot el que havia passat. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells, però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo.

Jesús els preguntà: "De què parleu entre vosaltres tot caminant?"

Els es van aturar amb un posat de decepció, i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué: "¿Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?"

Els preguntà: "Què hi ha passat?"

Li contestaren: "El cas de Jesús de Natzaret, un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble: els nostres grans sacerdots i els altres dirigents el van entregar perquè el condemnessin a mort, i el van crucificar. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel. Però ara ja som al tercer dia des que han passat aquestes coses! És cert que algunes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el seu cos i han tornat dient que fins havien tingut una visió d'àngels, els quals asseguraven que ell viu. Alguns dels qui són amb nosaltres han anat també al sepulcre i ho han trobat tot tal com les dones havien dit, però a ell no l'han vist pas."

Aleshores Jesús els digué: "Feixucs d'enteniment i de cor per a creure tot el que havien anunciat els profetes! ¿No calia que el Messies patís tot això abans d'entrar a la seva glòria?"

Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell.

Mentrestant, s'acostaven al poble on anaven i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells van insistir amb força dient-li: "Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar."

I va entrar per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer, però ell desaparegué del

seu davant. I es van dir l'un a l'altre: "¿No és veritat que el nostre cor s'abrusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures?"

Llavors mateix es van aixecar de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allí van trobar reunits els Onze i els qui eren amb ells, que els van dir: "Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó!"

També ells contaven el que havia passat pel camí i com l'havien reconegut quan partia el pa.

4. Dins d'aquest fracàs i d'altres i els que viu la classe obrera, com vius l'esperança avui?

6. QÜESTIONARI PER AL TREBALL DE GRUPS

–Poseu en comú la reflexió personal que heu fet quant als fracassos que heu viscut i quant a la reflexió que heu fet arran de la lectura de l'evangeli d'Emmaús.

–Concreteu-ho en 3 fracassos i 3 esperances i els escriviu en un PÒSTIT (els fracassos en un color i les esperances en un altre) per enganxar-lo a la creu en la celebració.

ELS DEIXEBLES D'EMMAÚS

1. Dos deixebles

- Un home: Cleofàs
- Una dona?

2. Fan camí cap a Emmaús (a 11 Km. de Jerusalem)

- Emmaús: lloc d'adoració dels déus d'abans del judaisme.
- Apartats de Jerusalem, ciutat tançada, emmurallada, lloc de la Llei, dels mestres, sacerdots, de la mort del Crist, el profeta de l'amor, contrari a la Llei=obligació=compliment...

3. Conversaven sobre el fets que els havien impactat

4. Jesús se'ls acosta i camina amb ells

- Com el bon samarità.
- Déu proper, pròxim, que s'acosta, és un de nosaltres.
- Fa camí amb nosaltres, ja l'ha fet, com un de nosaltres fins a la mort, el torna a repetir en cadascú de nosaltres...

5. Els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo

6. Jesús pregunta

- S'interessa pel que viuen.
- No fa discursos.
- Escolta i pregunta.
- Vol saber què els passa, què ens passa, de què patim, de què ens sentim fracassats, desanimats...

7. S'aturen en el camí

- Deixen de caminar, malament!
- Parats, desanimats...
- Estan decebuts.

8. Tu, foraster, no saps el que ha passat?

- Jesús vist i tractat com a foraster, ja és de tothom, ha trencat el lligam de raça jueva, és de tota la humanitat, és un de fora, crucificat fora, li permet ser tractat com un forà, com un més, com un representant de tots els pobles i nacions...

9. Els deixebles exposen el que ha passat, i tal com ells ho han viscut, i com se senten (així ho hem de fer a la RdV)

- Jesús vist com a profeta poderós
 - en obres i paraules: defineixen bé Jesús, el que fou.
 - davant Déu i davant de tot el poble:

dobles relació de Jesús, dues fidelitats en una.

- Els NOSTRES grans sacerdots i dirigents (se senten jueus desenganyats per les SEVES autoritats; potser esperaven que les autoritats seguien Jesús i no fou així, potser és el que esperava Judes...) el van entregar per ser condemnat a mort i ser crucificat.

- Ells ESPERAVEN que alliberaria Israel: Messies esperat, imaginat, com a poderós, ric, militar, amb una estratègia determinada contra l'Imperi romà, refer les institucions jueves, i fer-los lliures, segons la tradició creada, induïda pels mitjans de comunicació de l'època, segons la cultura dominant del temps, creada per les mateixes autoritats, i el poble segueix però Jesús trenca amb aquestes expectatives i surt diferent el seu fer i dir: un alliberament no solament polític, sinó total de les persones i les estructures...

- Han sentit dir coses a les dones i els han esverat (no esperat). No se les creuen, són coses de dones: visions, que és viu...

- Alguns, homes, no l'han vist: calculadors, volen fets objectius..., no sentiments fonamentats en la relació personal, emotiva, d'afecte...

10. Paraules de Jesús

- Els renya: Feixucs d'enteniment (coneixements) i de cor (afecte) per creure els profetes, no la cultura dominant decadent interessada dels sacerdots i autoritats jueves, sinó de la veritable tradició crítica, profètica, la que encerta, la que reflecteix el que el poble pensa de debò, per voluntat pròpia, sense imposicions, i que és la veu de Déu, del seu Esperit dins nostre que ens fa veure les coses tal com són, no tal com ens imaginem, o ens volen fer creure...

- Els fa veure la relació entre sofriment-mort i victòria-glòria-Vida.

- Els explica, reinterpreta tota la tradició mosaica i profètica, orientades a Jesús.

11. S'acosten al poble on anaven

- Jesús és discret i fa veure que segueix, no força res...
- Ells insisteixen, se'l fan seu, se senten a gust, volen seguir sentint-lo, els

ha ajudat, esperançat, els acompanya en el dol, en el desànim, en la manca de coratge, en la manca de confiança en les dones, en la manca de ganes de seguir lluitant en la vida, en la manca de joia i bon humor...

- Jesús ha aconseguit fer-se un altre cop proper, útil, humà, necessari per a la nostra vida, per continuar vivint, per comptar amb Ell, i amb els altres (les dones, els petits signes d'esperança que veiem en la vida, que ell i el seu Esperit ens ajuden a descobrir...).

- Jesús, davant la demanda que es quedi, es queda amb ells.

12. Entra a casa seva, en el seu cor, es fa de nou humà amb els humans, carn de la nostra carn...

13. I a taula (la taula de la fraternitat, de la comunió)

- pren el pa: el pa de l'Endemà, de la Vida per sempre, pren la vida, la justícia, l'amor, la pau, la llibertat, l'anhel del pa per a tothom, la utopia que esperem
- i el beneeix: el fa diví, ve de Déu...
- i el parteix: es destrossa, es desvia per nosaltres...
- i el dóna: s'entrega, esdevé servei total.

14. Se'ls obren els ulls i el reconeixen

- en el signe que Ell ens havia donat en el moment del comiat,
- perquè el recordéssim,
- per ajudar-nos a saber estar en la seva absència física, a fer el dol,
- i a saber descobrir-lo en la vida, en nosaltres, en els altres, desfet, desviscut, fet trossos en la vida, a trossos de tots nosaltres, sobretot dels més destrossats en la seva vida...

15. Desapareix

- Està en nosaltres, enmig nostre, dins nostre, en tota persona, s'ha desfet en tots, com menjat i desfet dins nostre...

16. I es diuen l'un a l'altre: Mentre ens parlava el nostre cor s'abrusava

- Comparteixen els sentiments, el que viuen en comunitat, el sentit de la seva cultura i tradició...

17. S'aixequen i tornen a Jerusalem

- Per seguir compartint amb tota la comunitat el que han sentit i viscut, el que creuen: Que el Senyor ha ressuscitat.

